

## Kes võib LIFE-projektis osaleda?

Programmi LIFE kas koordineerivateks või assotsieerunud abisaajateks võivad olla kõik ELis registreeritud avaliku- või erasektori asutused. Koordineerivaks abisaajaks võib olla ka teie väljaspool EL registreeritud asutus, kuid ainult vastava lepingu sõlmimisel teie riigi ja ELi vahel (vt LIFE'i määruse artikkel 5). Juriidilised isikud väljaspool ELi võivad saada ainult seotud abisaajateks, kui vastav koordineeriv abisaaja kuulub ELi ning väljaspool ELi toimuv tegevus nende vastutusallas on vajalik ELi keskkonna-/kliimaalaste eesmärkide saavutamiseks ja ELi piirides toimuvate sekkumiste efektiivsuse tagamiseks (vt artikkel 6).

## Kuhu läheb LIFE'i raha?

LIFE'ile eraldatud 3,46 miljardist eurost suunatakse 2,59 miljardit eurot Keskkonna (Environment) allprogrammi ja 0,86 miljardit eurot Kliimameetmete (Climate Action) allprogrammi. Vähemalt 2,8 miljardit (81% kogueelarvest) on määratud tegevustoetuste või innovaatiliste finantsinstrumentide kaudu rahastatavatele LIFE-projektidele. Umbes 0,7 miljardit eurot läheb integreeritud projektidele. Vähemalt 55% Keskkonna allprogrammi raames tegevustoetuste kaudu rahastatavatele projektidele määratud eelarveressurssidest kasutatakse looduskaitset ja bioloogilist mitmekesisust toetavatele projektidele. Maksimaalselt 0,62 miljardit eurot kasutatakse vahetult Keskkonna (DG Environment) ja Kliimameetmete (DG Climate Action) peadirektoraadi poolt poliitika arendusteks ja talitlustoetusteks.

Projektide jaoks neljaks aastaks kasutatavad summad on fikseeritud LIFE'i mitmeaastases tööprogrammis aastateks 2014–2017. Suunavad eraldised iga liikmesriikide jaoks kohalduvad jätkuvalt kõikidele Keskkonna allprogrammi raames valitud projektitüüpidele (v.a integreeritud projektid) kuni aastani 2017, millest edasi toimub valik ainult väärtuspõhiselt.

## Kes LIFE'i haldab?

Programmi LIFE haldab Euroopa Komisjon (Keskkonna ja Kliimameetmete peadirektoraadid). Komisjon on programmi LIFE paljude komponentide rakendamise delegeerinud väike- ja keskmise suurusega ettevõtete ametile (Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises, EASME). Komisjoni ja EASME'd abistavad nende töös välised valiku-, jälgimis- ja kommunikatsioonigrupid. Euroopa Investeeringuspank hakkab haldama kahte uut finantsinstrumenti (NCFE ja PF4EE).

## Kuidas LIFE'i kohta rohkem teada saada?

Lugege käesolevat infolehte.

Külastage veebisaiti:

<http://ec.europa.eu/life>.

Avastage kõiki LIFE-projekte:

<http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

Avastage LIFE riigi järgi:

<http://ec.europa.eu/environment/life/countries/index.htm>

Lugege LIFE'i määrust:

<http://ec.europa.eu/environment/life/about/index.htm#life2014>

Lugege LIFE'i mitmeaastast tööprogrammi:

<http://ec.europa.eu/environment/life/about/index.htm#mawp>

Pöörduge oma riiklikusse kontaktpunkti:

<http://ec.europa.eu/environment/life/contact/nationalcontact/index.htm>

Pöörduge EASMEsse:

[easme-life@ec.europa.eu](mailto:easme-life@ec.europa.eu)

Pöörduge Euroopa Komisjoni:

[env-life@ec.europa.eu](mailto:env-life@ec.europa.eu); [clima-life@ec.europa.eu](mailto:clima-life@ec.europa.eu)

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2014

ISBN 978-92-79-40782-6

doi:10.2779/33521

© Euroopa Liit, 2014

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud



Väljaannete talitus



KH-02-14-418-ET-N



© LIFE06 NAT/B/000089/Marc Sloopmaekers

## Programm

# LIFE

Programm LIFE on ELi keskkonna ja kliimameetmete rahastamisvahend, mille raames aastatel 2014–2020 eraldatav toetussumma moodustab 3,46 miljardit-eurot.

[ec.europa.eu/life](http://ec.europa.eu/life)



Keskfond

## Uus LIFE-programm

Pärast 22 aastat, 3,4 miljardit eurot ja 4 170 LIFE-projekti jätkab see ELi keskkonnaalane rahastamisvahend looduskaitse, keskkonna- ja kliimameetmete projektide kaasrahastamist.

## Suurem programm

LIFE'i eelarve aastateks 2014–2020 on suurem kui kunagi enne: 3,46 miljardit eurot.

## Arenev programm

Lisaks traditsioonilistele LIFE-projektidele on lisandunud neli uut projektitüüpi (integreeritud, tehniline abi, võimekuse tõstmise, ettevalmistav) ja kaks finantsinstrumenti (looduskapitali rahandusvahend, energiatõhususe erafinantseerimine).

## Võtke osa – esitage oma LIFE-taotlus!

Igal aastal kutsutakse esitama projektitaotlused: <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/life.htm>



© LIFE06 ENV/E/000101

## LIFE'i kaks allprogrammi: Keskkond (Environment) ja Kliimameetmed (Climate Action)

TKeskkonna allprogrammi kuulub kolm prioriteetvaldkonda.

**Keskkonna ja ressursitõhususe (Environment and Resource Efficiency)** prioriteetvaldkonda kuulub keskkonnaprobleemidele lähenemisviiside, parimate praktikate, lahenduste ja integreeritud lähenemisviiside väljatöötamine, katsetamine ja demonstreerimine koos vastava teadmisaasi täiustamisega.

**Looduse ja bioloogilise mitmekesisuse (Nature and Biodiversity)** prioriteetvaldkonda kuulub looduse ja bioloogilise mitmekesisuse poliitika ja seadusandluse arendamise ja rakendamise suhtes parimate tavade, lahenduste ja integreeritud lähenemisviiside väljatöötamine, katsetamine ja demonstreerimine koos vastava teadmisaasi täiustamisega.

**Keskkonnahalduse ja teabe (Environmental Governance and Information)** prioriteetvaldkonda kuulub keskkonnavalase teadlikkuse tõstmine, keskkonnateabe edastamise, haldamise ja levitamise toetamine ning parema keskkonnahalduse edendamine huvigruppide laialdasema kaasamisega.



Kliimameetmete allprogrammi kuulub kolm prioriteetvaldkonda.

**Kliimamuutuse leevendamise (Climate Change Mitigation)** prioriteetvaldkonda kuulub kasvuhoonegaaside heitmete vähendamine, seejuures eriti sellekohase poliitika ja seadusandluse rakendamine ja arendamine, teadmisaasi täiustamine, integreeritud lähenemisviiside arendamine ning innovaatiliste tehnoloogiate, süsteemide, meetodite ja vahendite väljatöötamine ja demonstreerimine.

**Kliimamuutusega kohanemise (Climate Change Adaptation)** prioriteetvaldkonda kuulub jõupingutuste toetamine kliimamuutuse vastupanuvõime kasvatamiseks, seejuures eriti sellekohase poliitika ja seadusandluse rakendamine ja arendamine, teadmisaasi täiustamine, integreeritud lähenemisviiside arendamine ning innovaatiliste tehnoloogiate, süsteemide, meetodite ja vahendite väljatöötamine ja demonstreerimine.

**Kliimahalduse ja teabe (Climate Governance and Information)** prioriteetvaldkonda kuulub teadlikkuse tõstmine kliimakuümuste suhtes, kliimaalase teabe edastamise, haldamise ja levitamise toetamine, kliimaalase seadusandluse tõhusama järgimise edendamine ning parema kliimahalduse edendamine huvigruppide laialdasema kaasamisega.

## Laiendatud LIFE-projektide valik

LIFE'i üldtunnustatud edu põhineb "traditsioonilistel" LIFE'i looduse (Nature), bioloogilise mitmekesisuse (Biodiversity), keskkonna (Environment) ja teabe (Information) projektidel. Need parimate tavade, demonstreerimise, piloot- ja teadlikkuse tõstmise projektid jätkuvad, kuid nüüd kaasnevad nendega täiesti uus kliimameetmete allprogramm, neli uut projektitüüpi (integreeritud, tehniline abi, võimekuse tõstmine, ettevalmistav) ja kaks finantsinstrumenti (Looduskapitali rahastamisvahend, energiatõhususe erafinantseerimine).

**Parimate tavade projektid** rakendavad antud projekti konkreetset spetsiifikat arvestavaid asjakohaseid, kulutõhusaid ja eesrindlikke tehnikaid, meetodeid ja lähenemisviise.

**Demonstratsiooniprojektid** juurutavad, testivad, hindavad ja levitavad antud projekti spetsiifilises, näiteks geograafilises, ökoloogilises või sotsiaalmajanduslikus kontekstis uusi või tundmatuid meetmeid, meetodikaid või lähenemisviise, mida on võimalik ka mujal sarnastes tingimustes rakendada.

**Pilootprojektides** rakendatakse varem või mujal katsetamata tehnikat või meetodit, mis võrreldes hetkel parimate tavadega võivad anda keskkondlikke või kliimatiliseid eeliseid ning mis on hiljem sarnastes tingimustes laiemalt rakendatavad.

**Teabe, teadlikkuse tõstmise ja teavitamise** projektid toetavad teabe ja teadlikkuse edastamist ja levitamist keskkonna ja kliimameetmete programmi kohta.

Maksimaalne kaasfinantseerimismäär (**MCR**) nende esimese nelja tüübi jaoks moodustab 60% aastateks 2014–2017 ja 55% aastateks 2018–2020. LIFE'i looduse ja bioloogilise mitmekesisuse (Nature and Biodiversity) projektide jaoks on MCR siiski 60% koguperioodi 2014–2020 jaoks ning kuni 75% prioriteetsetele liikidele või elupaikadele suunatud projektidekorral.

**Integreeritud projektid** rakendavad laias territoriaalses mastaabis (regionaalne, multiregionaalne, riiklik, riikidevaheline) Liidu sellekohases keskkonna- või kliimaalases seadusandluses nõutavaid keskkonna- või kliimaalaseid plaane või strateegiaid, esmajärjekorras looduse, vee, jäätmete, õhu ning kliimamuutuse leevendamise ja sellega kohandumise valdkonnas. Need kindlustavad huvigruppide kaasamise ning edendavad täiendavalt vähemalt ühe asjakohase Liidu, riikliku või erafinantseerimisallika mobiliseerimist ja sellega koordineerimist. MCR = 60%.

**Tehnilise abi projektid** pakuvad taotlejatele tegevustoetust integreeritud projektide ettevalmistamiseks. MCR = 60%.

**Võimekuse tõstmise projektid** pakuvad tegevustoetust liikmesriikidel programmis LIFE tõhusama osalemise võimaldamiseks. MCR = 100%.

**Ettevalmistusprojektid** toetavad Liidu keskkonna- või kliimapolitiika ja seadusandluse arendamise ja rakendamise erivajadusi. MCR = 60%.

**Talitlustoetused** toetavad ELi tasemel keskkonna või kliimameetmete valdkonnas tegutsevate mittetulundusühingute ühenduste talitlus- ja halduskulusid. MCR = 70%.

Looduskapitali rahandusvahend (**Natural Capital Financing Facility, NCCF**) on uus finantsinstrument rahastamisvõimaluste pakkumiseks laenude või väärtpaberite kujul kasumit tootvate või kulusäästlike looduskapitali kaitset, sh kliimamuutuse taluvust edendavate pilootprojektide jaoks.

Energiatõhususe erafinantseerimise rahastamisvahendid (**Private Finance for Energy Efficiency instruments, PF4EE**) on uus finantsinstrument laenude andmiseks investeeringuteks riiklike energiatõhususe tegevuskavades (National Energy Efficiency Action Plans) määratletud prioriteetsetesse energiatõhususe projektidesse.

